

EDINOST

Glasilno Slovenskega političnega društva za Primorsko

sv. edinstvo je moč.

EDINOST: izhaja 2 krat na teden vsako sredo in saboto o poludne. Cena za vsako leto je 6 gl., za polu leta 3 gl., za četrt leta 1 gl. 50 kr. — Posamezne številke se dobivajo pri opravištvu in v trafikah v Trstu po 5 kr., v Gorli in v Ajdovščini po 6 kr. — Nareditve, reklamacije in inserate prejema Opravištvo, via Torrente, »Nova tiskarna«.

Vsi dopisi se pošiljajo Uredništvu »via Torrente« »Nuova Tipografia«; vsak mora biti frankiran. Rokopisi brez posebne vrednosti se ne vračajo. — Inserati (razne vrste naznaila in poslanice) se zaračunijo po pogodbi — prav cenó; pri kratkih oglasih z drobnimi črkami se plačuje za vsako besedo 2 kr.

Proti socijalizmu.

Strašno se širi po vsej Evropi ona sekta, ki hoče s terorizmom, dinamitom, sploših peklenjskimi sredstvi odstraniti sedanji društveni red in na njegovo mesto postaviti nekaj nepoznanega, kajti vse teorije o komunizmu in socijalizmu so strašno zmedene in kder so jih poskusili, kakor na priliko na Francoskem, pokazalo se je, da ti ljudje znajo pač delati zmešnjave, a da ne morejo ustvariti nič stalnega in koristnega.

Mi smo o socijalizmu pisali obširne članke in naši čitatelji so že precej dobro podučeni o tem prašanju, ki postaja z vsakim dnevom silnejše. Da skrajni socijalisti zmagajo, Evropa postane krvavo bojno polje, in za več časa bi zatrt bil vsak pravi napredek.

Pri vsem tem pa je treba, da previdne vlade računajo s socijalizmom, in da si onega zmaja nekoliko od bliže ogledajo. Potrebno je, da se s pametnimi zakoni omeji in zapreči propaganda nevarnim svetoprekuvalcem, a zopet tako, da pametni, delalni in pošteni državljani ne zgube preveč pravic in svobod, kajti jako neprevidno bi bilo, ako bi morali trpeti mirni in pravični ljudje zaradi prekuvalcev.

Ali tudi postavbe, ki zabranjujejo tako rovarstvo, imele bi mogoče celo nasprotni učinek od namerjavanega, ako bi država ob enem ne preiskavala tudi vzrokov nezadovoljstva delalcev in sploh neposestnih razredov društva in tudi skrbela za take naprave, da se stanje delalskega stanu zboljša ter da se odstranijo kolikor le mogoče vse njihove opravičene pritožbe. No, naša sedanja vlada v tem obziru še precej previdno in aktivno postopa.

Znano je našim čitateljem, da je avstrijska vlada državnem zboru predložila uže nekatere postavbe, katere se nanašajo na pomoč delalcu; državni zbor je uže sklenol novo obrtniško postavbo, postavbo o trajanju dela itd., in še več enakih postavb bode sklepal v tem in morda v prihodnjem letu. Vidi se sploh, da vlada vedno bolj spoznava, da ni zadosti, ako se kako zlo omejeva z drakoničnimi postavbami in naredbami, ampak, da treba tudi takih naredb, katere upravnim putem odstranjujejo uzroke nezadovoljstva nižih stanov.

Po novošegnem napredku, kateri obstoji posebno v tem, da vso obrtnijo in vse produktivno delo akumulira, ali združuje v velikanska središča ter po raznih pripomočkih, mašinah itd. delo strašansko pomnožuje, na škodo onih, ki so poprej taka dela opravljali z rokami: prišlo je tako daleč, da je rokodelci in delalci postal popolnoma odvisen od fabrikantov, torej od velikega kapitala, in ni skoraj dvomiti, da pride sčasoma tako daleč, da bodo vsa javna in privatna dela koncentrirana le v nekaterih močnih rokah, kakor so to banke in razni drugi zavodi, pa veliki kapitalisti.

Proti takej moči je nemogoče braniti se s prosto roko, z dlanjo, ker dlan ne more nobene stvari tako hitro izvršiti, kakor mašina, ali pa velika skupina delalcev, mej katerimi je delo tako praktično razdeljeno, da gre vse, kakor ura. In ta razmera, da namreč vse vrednosti pridejo le v malo rok, katere potem o vsem delu ukazujejo, ta razmera se z vsakim dnevom le postruje. Kaj je nastopek tega?

Da taki mogočni kapitalisti delalca izkoristijo, in še več, delalca

v nekej meri celo lahko pogrešajo, ker z vsakim dnevom človeški um iznajde novih strojev, kateri nadomestujejo na stotine delalcev.

Ta novošegni društveni red čisto naravno deluje na to, da se z vsakim dnevom množi število ubogih, a manjša število imetnikov, in tako utegne priti še tako daleč, da bode na svetu le par milijonov močnih bogatinov, vse drugo pa postane uboga parija z praznimi rokami. Vse to se pa vrši prav mirnim putem in je posebno mogoče opazovati v velikih mestih, kakor v Londonu, Parizu, na Dunaju itd. Zato pa tudi opazujemo, da se je neka reakcija proti temu društvenemu redu začela posebno mej delalci in rokodelci takih velikih središč.

Kakor našim čitateljem uže znano, pojavila se je ta reakcija na razne načine. Pametnejši svetovalci in načelniki delalcev so nasvetovali konkurenco proti velikemu kapitalu po združevanju po načelu, da kar eden ne more storiti sam, lahko jih stori velika množina v dobro organizovani skupini skupljena. Mnogo malih stori enega velicega, in iz društva delalcev morejo postati tudi tovarne.

Na Angleškem se je to tudi doseglo do neke meje; ali pri vsem tem so še vedno delalci tako združeni na slabšem, nego veliki samostalni podjetniki. Kajti prav težko je mej delalci doseči potrebne edinosti in discipline, ker mej njimi ni še zadostne omike in prav neradi se podvržejo sklepom onih, kateri imajo biti na čelu takih skupin. Pokazalo se je k malu, da posebno tovarne na skupni račun ne morejo tako z uspehom napredovati. V ostalem pa so podporna in

konsumna društva ne le na Angleškem, temuč tudi drugod dobro napredovala.

Skušnje, da ne gre tako lahko s združevanjem v obrtniških zavodih, rodile so šolo takozvanih socijalistov, kateri od države zahtevajo, da bi ona stopila na mesto fabrikanta in delo odrejala tistim, kateri so ga potrebni.

V praksi se je na Francoskem tudi ta namera pokazala neizvedljiva; ker navadno taki državni delalci niso hoteli natančno spolnovati svojih dolžnosti, ampak le živeti na ramah davkoplačevalcev. Najslabjši element mej delalci so se končno poprijeli še drugih načel; oni hočejo s silo in terorizmom prekucnoti sedanji društveni red in osnovati neko državo, v kateri bi se posvetno blago kolikor le mogoče po državi delilo in blagostan zjednačil.

Ali vse to so velike utopije, katere se ne morejo uresničiti, dokler vsi ljudje na zemlji ne zgube glavnih človeških lastnosti, ki so egoizem in želja po napredovanju in po prvaštvu. Tudi bi svet zaostal v vsem, ako ne bi bilo za večji trud, za večji polet tudi večega plačila, večega odklikovanja. Iz tega se vidi, kako napačno ravnaajo oni zaslepele delalci, kateri hočejo z dinamitom svet primorati, da postane drugačen nego je postal in je v svojem naravnem razvitku. Kaj bi pač ti teroristi postavili na mesto sedanjega reda? Pač nič drugzega nego obup, strah, klanje, preganjanje.

Sedanji svet sicer vsled prenapetega materijalizma dela skoraj v roke takim strašnim krvavcem in nemogoče ni, da ne bi taki ljudje tudi tu in tam ne prišli do gospodarstva, ali koliko časa bi moglo trajati tako gospodarstvo teroristov? Gotovo ne dolgo, ker obupani svet bi zopet moral iskati sredstva, kako odpraviti trinoštvo

PODLISTEK.

Posledki.

Konec.)

Živa duša v tem kraju ne vé, kdo sem, kaj sem, in od kod sem. Prijatelj moj! Rojen sem Slovenec v nekej vasici blizu Ljubljane. Torej kakor vidite, Vam tukajšnjim Hrvatom po narodnosti najbližji brat. Svoja otročja leta sem prebil v senci domače hiše obiskovaje farno šolo. Ker so mi bili roditelji premožni, stopil sem v ljubljansko gimnazijo. Studiral sem dobro. Dovedši središče šole šel sem na Dunaj na univerzo. Odlučil sem se bil za zdravniško stanije. Tudi te sem srečno izvršil in pridobil s doktorski klobuk. Dobil sem bil stalno službo v nekem mestici na Slovenskem. V bližini je bil grad, katerega ime Vam bo dalmatinskim Hrvatom težko znano, a po Slovenskem je bil ta grad v istem času sploh dobro poznan. Mislim pa, da to nič ne de, ime je ime. V gradiču je bivala slabotna uže priletna gospa z je dino si hčerko Serafino. Grof, mož stare gospe, umrl je bil pred desetimi leti.

Nekega večera me pokličejo nenadoma v grad. Rekli so mi, da je zbolela grajska hčerka. Če tudi nerad, odšel sem vendar še iste noči v grad. Prišel tja, najdem gospo vso razjokano. Skoraj brez vsega pozdrava me vede obupana k hčerki, ki je ležala v najhnej elegantno opravljeni sobici v drugem nadstropji.

»Gospod zdravnik, pomagajte, če je mogoče, prosim vas in molim«, prosila me je žalostno grofinja. »Brez nje ni mi živjenja. Potrudite se, gospod, kolikor morete, plačilo Vam ne odide, če se Vam delo posreči«.

Pogledal sem bolnico in opravivši navadno zdravniške operacije, spoznal sem, da je bil res uže skrajni čas za pomoč. Ves čas me je pogledovala gospa tako pazljivo, kakor da bi hotela iz mojih potez brati, kako je bolnica. Silno težko je čakala moje izjave.

Slednjič jo potolažim, rekši, da je bolezen res huda in nevarnost velika, ali vendar upam, da gospica ozdravi, ker je prišla pomoč še o pravem času.

Vidno amirjena mi je gospa segla v roko ter me prosila, naj ostanem pri njih, dokler se mi zdi potrebno. Rekši je odšla iz sobe.

In bolnica! Oh krasna osemnajtletna deva, črnih las, modrih oči, nežnega okroglega obraza, v katerega potezah je tičalo nekaj skrivnega in čudno milega, ta deva je ležala na postelji brez zavesti. Le dihanje se je čulo. Ne vem, ali so pomogla toliko moji zdravila, ali je bolezen sama jela uže ponehavati, po treh dneh se je probudila Serafina iz vročinske nezavesti. Uprla je v me svoje modre oči ter me motrila dokaj časa. Ko je menila, da je neopazujem, nabrala je blede ustnice v nežen posmeh. Izgovorivši nekoliko nerazumljivih besedi, zmede se zopet. Na moje veliko veselje se kmalu zopet prebudila. Radovedno me vpraša:

»Vi ste gospod zdravnik. Prosim Vas, povejte mi, kako je z mojo boleznijo?«

Ko sem povedal, da se obrača uže vse na bolje, pogledala me je nežno ter zopet zatisnola lepe oči.

Druzega dne zjutraj se je popolnoma zavedla. V malo dneh sva se do dobrega seznanila. Kolikor več sem občeval z njo, toliko bolj se mi je vtisnola v srce — in reči Vam moram, da sem se zares zaljublil v svojo bolnico. Prej sem vedel malo ali nič, kaj je ljubezen, sedaj me je obdala in obajala z vsim svojim plamenom. Nekoliko časa me je bilo samega sebe sram. Imenoval sem se neumeža, kako da se vendar more zdravnik zaljubiti v svojega bolnika.

Bolnica mi je bila nenavadno odkritična in udana. Bolezen jo je uže popuščala. Za teden dni je uže mogla iti sprenajati se na vrt. Njena mati je bila tega neizrečeno vesela in dovolila hčerki, da se je z menoj zabavala.

Nekega večera sva bila se Serafino sama na vrtu. Ona je bila ta večer tako vesela, da uže davno ne tako. Kar naglo priskoči k meni, ter mi potegne malo iz žepa ruto, ki mi je uže prej visela po nemarnosti iz žepa.

»Komu pa želite na svidanje, gospod zdravnik«, praša me ona smehljaje se, »saj vendar še ne pojdete od nas?«

»Kmalu mislim res oditi, gospica, prehitro, kedar bode, kajti v Vašej prisotnosti, gospodičina, prebil sem najlepše ure. Na svidenje pa vendar ne želim še nikomur, če tudi mi bode ločitev težka. To je bilo

le moja nemarnost, gospodičina, oprostite, da se tako izrazujem«.

Pri tej priliki sem jo prijel za roko in ona se ni branila.

»Saj še ne odidete, gospod, je li, da ne«, deje ona ter nasloni drobno svojo glavico na moje prsi. Kako pristrčno sem jo tedaj poljubil, kako sladek je bil njen poljub, ne morem Vam dostojno popisati. Živela sva srečno v čistej bliščobi prve ljubezni na gradu skupaj še nekaj dni. Potem sem odšel zopet na dom. Dan na dan so prihajala in odhajala pisma k Serafini in od nje. Nekega dne me pokliče stara grofinja v grad, če prav ni bilo tam nobenega bolnika. Govorila sva sama. Očitala mi je mojo ljubezen do Serafine ter me prašala, če jo istinito ljubim. Spoznavši da ozbiljno mislim, pokliče Serafino, koja jej je bila uže razodela svojo ljubezen, in zaroka je bila zvršena. Nekaj tednov pozneje sva praznovala se Serafino svojo poroko.

V last mi je pripal gradič z obširnimi njegovim posestvom. Tri mesece pozneje umrla je Serafinina mati, priporočevaje mi svojo jedinico, ki me je pristrčno ljubila.

Leto pozneje pride v grad nek Serafinin sorodnik, ne vem kojega kolena. Meni se je sicer mož dopal, ali k malu sem spoznal, da se ženi preveč prilizuje in klanja. Ni minolo mnogo časa in Serafina je postala popolnoma mrzla do mene. To me je peklo. Ali preganjajoče me osodi ni bilo še zadosti. Neke večeri našel sem Serafino in njenega sorodnika na vrtu, k o so jima tekle sladke ure ljubezni. Milila sta, da me ni doma.

svojih novih osrečiteljev in komu bi se v takem obupu svet vrigel v naročje? Gotovo pred vsem diktatorjem in takim, ki bi z vso silo in močjo samovlastno vladali.

Takih izgledov nam zgodovina starega in tudi novejšega časa kaže vse polno, in nek zgodovinski zakon je, da se obupano človeštvo (kakor tudi obupani človek) navadno vrže iz enega ekstreme v drugi in pade iz enega zla v drugo. To so one božje šibe, o katerih nam pišejo moralisti in s katerimi po vsej pravici tudi naša vera straši človeštvo.

To vse pa nas uči, da se morajo vse predrugačbe vršiti le polagoma in kolikor mogoče brez sile in prekucij. Uprav zato pa se moramo z gnjusom odvrčati od dogodkov, kateri pretresajo svet v zadnjem času.

Dinamitne eksplozije v Londonu, v več krajih na Nemškem, to so nečloveški, barbarični čini, ki ne morejo dobrega roditi in načela teh skrajnih socijalistov-teroristov so baš peklenška. Kedo ne bi strmel nad političnimi teorijami takih ljudi, na priliko v Italiji? V Ravenni so volili v parlament taki radikalci nekega Cipriani-ja, moža, ki je zarad ropa in umora obsojen na mnogo let najhujše ječe (bagnu) in terjajo po vsej sili, da parlament to volitev potrdi ter našel se je celo poslanec, ki bo najbrže to volitev še zagovarjal.

Kadar taki radikalci na tak način javijo svoje norosti in zlobe; ali ni dolžnost vsake pametne vlade, da misli na to, kako omejiti širjenje take moralne bolezni, ker družega ni?

Ni torej zameriti nobeni in tudi naši vladi ne, da je drž. zboru predložila nekoliko zakonov, ki so obrnjeni proti takim zmotami človeškega uma; vsaj je dolžnost vsake vlade, da postopa z vsemi sredstvi proti takemu zlu in varuje društvo take kuge.

(Dalje prih.)

Politični pregled.

Notranje dežele.

V poslanski zbornici državnega zbora je 27. t. m. podal minister notranjih opravil predlogo glede predrugačbe volitvenega reda za državni zbor za Česko. Ta predloga zadeva podelitev neposredne volilne pravice za praško okolico. Pravosodni minister je odgovoril na interpelacijo poslanca Knotza glede pravde o veleizdaji v Warnsdorfu. On je določeno odbil dolženja,

Pri tej priči se je udril starcu potok solza po licih. Čez nekaj časa zopet nadaljuje: »Ves obupan, peneč se od jeze, stopil sem pozno zvečer v Ser: finito sobo. Ali vendar se nisem mogel maščevati nad bitjem, koje sem tolikanj ljubil. Njo je iznenadil ta nočni pohod. Mislila je, da ne vem še nič o njenej skrivni ljubavi. Jezno sem stopil pred njo ter dejal:

»Serafina, Ti nisi moja več! Če ti je ljubše z drugim, naj ti bo. Morda misliš, da delaš kar hočeš, da je vse le tvoje. Jako se varaš glede tega. Jaz imam toliko svojega, da lahko živim. Ti si mi pa življenje zagrenila. Pomni!»

Zaloptnol sem z vrati, pospravil svoje reči ter ošel. Da Vam pravo povem, mislil sem si ukončati življenje, ali vendar sem se premislil. Odločil sem, da pojdem potovat. Pozneje sem zvedel, da je bil oni sorodnik prejšni ljubimec Serafinine, pa da jo je bil popustil radi neke malenkosti. Pozneje se je stari ožen, če tudi skoraj ugasnen, zopet razletel. Serafina je obupala. Mislila je pobegniti v Aleksandrijo, a potoma je skočila v morje nekod tu ob dalmatinskem obrežju ter našla konec svojega nepokoja v hladnih valovih. Ko sem to novico zvedel, sklenol sem prebiti svoje življenje v kraji, kder je utonilo bitje, koje sem najbolj ljubil v svojim življenju. In vendar sem nesrečen radi nje, nesrečen vse življenje!

Nastanil sem se tu, kakor vidite in bivam tukaj uže nad štirideset let. Ko sem Vas prvi pot videl, zdeli ste se mi

da je kazenska preiskava imela kak poseben namen i da se ni postopalo popolnoma zakonito; vlada na sodišče prav nič ni vplivala ter je le, ko je stvar pozvedela, na najvišem mestu nasvetovala, naj se preiskava ustavi. Poslanec Schönener je nasvetoval, naj se ta zadeva v zvezi s razpravo, ali njegov predlog je bil zavržen z 141 glasovi proti 10. Potem so se volili razni odseki. — Na to je prišla na vrsto predloga o severnej železnici. Poslanec Schönener je predlagal, naj se severna železnica vržavi, ker to želi vse prebivalstvo. Poslanec Herbst je naglašal, da vlada, če da koncesijo severnej železnici, ne sme manj zahtevati, nego kar bi v finančnem i narodnogospodarskem oziru državi in prebivalstvu ne bilo manj škodljivo od vržavljenja. Govornik graja pravno menenje i nekatere določbe predloge in priporočja, naj se zavže. Trgovinski minister omenja, kolike žrtve bi se morale naložiti državi, da bi se severna železnica ziaj podržavila. Grajanu pravno menenje je dal načelnik najvišjega sodišča. Država je z novo pogodbo dosegla take narodnogospodarske in finančne koristi, kakoršne je bilo sploh mogoče doseči v sedanjih razmerah; minister toraj priporočja sprejetje predloge. Potem se je predloga izročila železniškemu odseku, predloga o izpodbijanju upravnih določb vojaških gosposk pravosodnjemu odseku, in predloga poslanca Roserja glede prevredbe pravilnika hranilnic odseku za predplačilne blagajnice. Poslanec Proskovetz je tiščal na to, da se odgovori na njegovo interpelacijo glede stavbe skladišč v Bregencu vredbe Morave in gorenje Donave.

Odsek za zakone zoper anarhiste je v seji 27. t. m. izvolil grofa Riharda Clama za načelnika, poslanca Rehbauerja pa za njegovega namestnika, odsek za vredbo rek kneza Schwarzenberga za načelnika, in poslanca Suessa za njegovega namestnika.

Železniški odsek je 28. t. m. razpravljaj predlogo o severnej železnici. Trgovinski minister je naznanil Schmerlingovo pravno menenje. Sprejel se je potem Riegerjev predlog, naj se za pospeševanje rešitve tehničnih zadev izvoli pododsek devetih udov, v katerem bodo zastopane vse stranke, z 17 glasovi proti 11. Izmej levice so bili izvoljeni poslanci Herbst, Tomaszcuk in Schaup; ali poslanec Herbst je izjavil, da volitve ne sprejmó, ker želé razpravo tako važne predloge v odseku, v kateri imajo pristop vsi poslanci, ne pa v pododseku. V sled tega so bili izvoljeni trije udje iz desnice.

V seji 29. t. m. je poslanska zbornica sprejela v drugem čitanju zakon zastran stolice grško-katoliškega škofa v Stanislavu in konečno rešila zakonska načerta glede oproščenja davka zastavnih pisem moravske hipotekne banke in oproščenja pri-

nekoliko podobni onemu zapeljivcu, a sedaj vidim, da sem se motil.

Vi pa, prijatelj moj, prosim Vas, ko ne bo več mene tukaj, to je, ko bom uže počival v hladnej zemlji, vzemite od mojih reči, kar Vam drago in hranilnično knjžico. Ta naj Vam ostane. Samo, da mi spolnite neko željo in ta je: ko mene pokopljejo, prosim Vas, potrudite se in privzdignite prag pod vrati ter varno zažgite ondešnji konec niti ter zbežite, da se razprši vse na kosce.

Raj sem pritrtil starcu, da to storim. In ko se ozrem, vidim, da je uže mrak. Čudne misli so mi rojile po glavi, ko sem odhajal domov.

Filo je jeseni istega leta. O pravljaj sem se na više šole, ko me iznenadi vest, da je umrl oni čudni človek. Zapustil je bil denarja za dostojen pogreb. Ko smo ga zakopali, grem zvečer istega dne v njegovo kočjo ter najdem na mizi pismo z mojim naslovom. To spravim in grem zopet ven. Privzagnem desko na pragu in najdem onda nit, ki je vodila v prostore se smodnikom. Razvijem klopčič kacic par streljajev od hišce in zažgem. Urno sem korakal dalje, vedno oziraje se, kedaj počí. Četvrt ure pozneje sem bil v vasi, ko se zasveti in zamolklim pokom vzdigne se hišica z vsem skupaj v zrak ter ploskne v propad — v hladne morske valove.

Starim babicam v vasi se je potrdila vera, da je bil rajnki zares s hudičem v zvezi.

stojbin pogodb za pogozdovanje Krasa. Poslanec Wiesenburg je interpeliral o pravnih razmerah dunajske zastavnice. Na prašanje poslanca Schönenerja je načelnik odgovoril, da bo na to gledal, da poročevalci v časnikih ne bodo hodili v prostore, ki so določeni le za poslanca. Poslanec Kraus je nasvetoval, naj se zakon o kongru razpravlja pred novelo o pristojbinah i naj se postavi za prvo točko v prvi prihodnji seji. Poslanec grof Clam Martinic je nasvetoval, naj se dnevni red ne predrugači. Predlog Krausov je bil sprejet z 130 glasovi proti 126. — Včeraj je bila zopet seja.

Tekmovanje Ogerske z Avstrijo. Znano jo, kako se ogerska vlada briga za to, da trgovinski promet odvrča od Avstrije ter ga napeljuje v svoje dežele. Kdor pogleda na ogersko železniško mrežo, opazi to na prvi pogled; znano je tudi, kako se ogerska vlada trudi, da Reko pevzdigne nad Trst. Ziaj se pa poročja iz zanesljivega vira, da ogerska vlada na to dela, da bi zavrla zdadni promet Bosne in Hrcegovine s Trstom ter ga pridobila Reki. V ta namen namreč hoče razdreti pomorsko zvezo mej Trstom in Metkovičem, kamor se letos dovede železnica od Mostara, ter zvezo napraviti z Reko. Mi upamo, da avstrijska vlada tega nikakor ne dopusti, ker to bi bilo v veliko škodo ne le Avstriji, temuči tudi Bosni in Hrcegovini, kateri deželi ste na Trst uže od davnih časov zelo navezani. Tudi se ogerska vlada neki uže s tem peča, kako bi si izkoristila podjetje, katero misli ustanoviti nemška vlada v Trstu.

Vnanje dežele.

V Rigi na Ruskem je 28. t. m. pogorela grška pravoslavna cerkev; predno je vstal ogenj, čul se je močen pok; sumi se tedaj, da so jo nihilisti zažgali.

Italijani so 25. t. m. zaseli Beilul ter tam razvili italijanski prapor. Vidi se, da so nagli. Poročila iz Londona tudi tré, da vsled neke pogodbe v Angleško in Egiptom zasedejo Italijani tudi Masuah. Italijanski listi sicer to vest proklicujejo, ali pri vsem tem gotovo ni čisto prazna, to kaže uže to, da je Italija določila 10.000 vojakov za ekspedicijo v Afriko.

V Italijanski poslanski zbornici je 29. t. m. naglašal Mancini, da italijanska vlada tako postopa, da lajša Angliji teško nalogo, katero ima nasproti evropskim vele-vlastim.

V nemškem državnem zboru je 28. t. m. predlagal poslanec Junggreen (Danec), naj gosposke občujejo z ljudstvom v materinem jeziku v tistih krajih, kder ni nemški jezik ljudski jezik, ali predlog je bil zavržen. Vlada je izjavila, da predlog sega v pravice posameznih držav ter bi v nekaterih krajih Nemce silil, v tujem jeziku iskati svoje pravice. — Taka je nemška pravica; nenemška ljudstva se smejo siliti, da iščejo svoje pravice v tujem jeziku, a za Nemce je to drugače.

V nemškega državnega zbora komisiji za subvencijo parnikov je državni tajnik Stephan izrekel, da je sprejetje Trsta, kakor glavno pristanišče zadelo na nepremagljive ovire. Prašanje, ali Genova ali Trst, to je le naloga podjetnikov pri pogajanjih, potrebna je le érta Brindisi-Suez.

V Sudanu imajo Angleži vroče boje z Mahdjevo vojsko. Prišla so od tam ta le poročja: Wolseley poročja iz Corti-ja 27. t. m. da je prejel poročilo generala Earle, po katerem se vojska srečno ob Nilu dalje pomika. 28. t. m. pa je Wolseley tudi iz Corti-ja poslal v Londonu to le brzojavno poročilo: Pehoten kapitan, ki je 24. t. m. iz Gubata odpotoval, dopel je danes sem in poročja, da so bili od 17. do 25. nespretani boji. General Steward je hudo ranjen. Angleški vojaki imajo v oblasti močne utrube na Nilu sredi pota mej Kartumom in Berberjem ter so se polastili ceste, ki drži skoz puščavo. Iz Kartuma s kanoni došla vojska se je bojev udeležila. Wilson je prevzel vrhovno poveljstvo ter vrigel sovražnika, ki je pustil na bojišču pet emirjev in 250 mrtvih. Metameh je v angleških rokah. Zguba Angležev še ni znana. Dva častnika in dva dopisnika v časnikih »Standart« in »Mor-

ningpost« so mrtvi, devet častnikov in dopisnik v »Daily Telegraph« so ranjeni. Zadnje Gordonovo pismo, pisano 29. decembra, pravi, da se Kartum more še 4 leta držati.

Po privatnih poročilih iz Sudana so Angleži v zadnjih bojih veliko trpeli, trdi se, da so okoli 500 mož zgubili.

S francosko kitajskega bojišča se poročja o hudej pomorskej bitvi, katere izid pa še ni znan.

DOPISI.

Iz Komna, 28. jan. — (Oznani-vo veselavnega c. kr. dež. šols. sveta za Goriško in Gradiško v Trstu dne 3. jan. 1885.) — Z ozirom na nalezljive bolezni, ki v Primorju uže več časa razsajajo, in da se širjenje teh v šolah, kolikor je mogoče, odvrne, razposlal je veselavni c. kr. dež. šols. svet v tem mesecu po slavnem c. kr. okraj. šols. svetu Sežanskem vsem šolskim vodstvom na Krasu zakonik in ukaz visokega c. kr. ministerstva za uk in bogočastje (v porazumu z visokim c. k. ministerstvom notranjih zadev), ki se glasi tako-le:

»Da se razširjanje nalezljivih bolezni v šolah, kolikor je mogoče, odvrne, izdaje c. kr. deželni šolski svet v prilogi A od c. kr. ministerstva za uk in bogočastje v porazumu z c. kr. ministerstvom notranjih zadev, z razpisom od 25. junija 1884. št. 9559 potrjeni ukaz, ki se razglša, da se bode po njem primerno ravnalo. C. k. namestnik Pretis s. r.

Priloga A. Ukaz o zaviranju nalezljivih bolezni v šolah.

1. Šolski vodja je dolžan zdravstveno stanje njegovemu vodstvu izročene šolske mladine z največjo skrbnostjo nadzorovati in v ta namen tudi podložno učiteljstvo primorati, da mu koj naznaní vsak slučaj bolezni v šoli.

2. Vsak učencec, ki na nalezljivej bolezni »garje, kužno unetje očen, koze, ruske, osepnice, oslovski kašel, davica (difteritis)« trpi, mora se toliko časa od obiskovanja šole odstraniti, dokler se z zdravniškim spričevalom ne dokaže, da zopetno obiskovanje šole drugim učencem ne škoduje.

3. Učenci in učiteljstvo, ki z osebo na kozah ali ruskah, davici in vročnici bolno v isti družini stanujejo, ali drugače v zvezi, ki bi lahko nalezljivo bolezen razširila, stojé ali so v zadnjem času stali, ne smejo toliko časa v šolo priti, dokler ni od zdravniške strani potrjeno, da ni nalezljive nevarnosti za šolsko mladino.

4. Šolski vodja je dolžan obolenje učenca na boleznih pod 2 zaznamovanih, o katerem zvé, koj županstvu (magistratu) naznaniti, čigar naloga je, brez odloga primerne naredbe ukrenoti, in če se tiče ljudskih ali meščanskih šol, ob enem tudi okrajnej šolske gosposki v eventualno daljno postopanje poročiti.

Na drugej strani so dolžni praktični zdravniki vsak dogodek nalezljive bolezni v družinah, kder so šolo obiskujoči otroci, koj naznaniti dotičnim šolskim vodjam, da slednji take učence za časa odstranijo.

5. Ako bi se po zdravniškem izreku kužne bolezni mej šolsko mladino enega kraja na nevaren način množile, ali epidemične (nalezljive) postale, more krajni šolski svet v porazumenju s kompetentno (pristojno) zdravstveno oblastjo, po okoljščinah pri ljudskih in meščanskih šolah z dovoljenjem okrajne šolske gosposke, pri drugih neposrednemu nadzorstvu deželnega šolskega sveta podložnih šolah njih vodstvo z dovoljenjem deželnega šolskega sveta zaukazati, da se posamezni razredi ali vsa šola zapre.

6. Šolski vodja je dalje dolžan na to paziti, ali niso inej prebivalci šolskega poslopja samega slučaji nalezljivih bolezni gori zaznamovane vrste.

Posebno naj se v šolskem poslopju stanujoči služabniki strogo primorajo vsak slučaj takega obolenja pri njih domačih koj šolskemu vodji naznaniti. V vsakem teh slučajev mora vodja v porazumenju s kompetentnim zdravstvenim uradnikom brž storiti, kar je treba, da se dotični bolniki iz hiše odstranijo in daljno razširjanje nalezljive bolezni mej šolsko mladino, brž ko je mogoče, zabrani. Če odstranjenje dotičnega bolnika iz šolskega poslopja po zdravniškem izreku ni pripuščeno, in če se tudi na drug način ne more izvršiti osamljenje obiskovalcev šole od doma bolezni, mora se šola nemudoma zapreti z istočasnim poročilom na okrajno šolsko gosposko, oziroma na deželni šolski svet v poznejšo odobrenje. Šola se mora, predno se odpre, skrbno razkužiti (desinficirati), kar ima županstvo (magistrat) ukrenoti, kakor zdravnik zaukaže.

Sredstva za razkuženje (desinficiranje) se morajo dobro hraniti, da se ne zamenejajo ali zlorabijo, in da jih otroci ne morejo doseči.

7. Učencem je vstop v taka stanovanja, kder nalezljiva bolezen razgraja, strogo prepovedan.

OZNAVILO.

Čestita si polpisani naznanjati slavnemu občinstvu, da se je od novega leta 1885. počeni v občini Ajdovščini navelil kot občinski zdravnik; in da zdravi (ordinira) vsak dan od 11. ure do poludne, v svojem stanovanju na javnem prostorišču. Ob enem naznanjam, da sem bil do sedaj kot sekundarni zdravnik I. reda v c. k. Rudolfovi bolnišnici v Beču.

V Ajdovščini dne 14. Jenara 1885.

Spoštovanjem

Dr. Vladimir Philippovič.
zdravnik vsega zdravlstva.

Tehtnice

Vsled naznanila magistratovega zavejajočega pregledovanja in potrjenja tehtnic in utežev vsake baže se podpisani

PETER TOMADESSO

tehtničar
priporoča p. n. gospodi imenovanih tehtnic in utežev po najnižih cenah in je pripravljen do poprave posoditi eno ali več drugih tehtnic v delavnici
P. Tomadesso
Via delle Beccherie nasproti starej prodajalnici v **Trstu.** 10-4

LEKARNA RAVASINI
Piazza della Stazione
V TRSTU.

Priporoča te le posebnosti:
Katramova voda posebno dober lek proti sataru, kor razprijaslem.
Hlebčki Ravasini is trpečevga soka proti prehlajenju, kataru, kašlju in boleznim v grlu.
Ribje olje naravno limonove barve, ki vonja prav malo po ribi, pristno, brez vsakega slabega okusa. Najboljši lek proti jatici, trganju, ispohom, slabo. M. l. d.
Ribje olje mešano s jodom in železom, lek po ceat in gotov, priporočljiv družinam, katere imajo otroke z dvojnimi udi in ne morejo shoditi.
Adontina Ravasini lek proti robobolu, edini pripomoček, katere precej ostavi bolečine gnjilih zob.
Elikvir in zobočistni prah za čiščenje in dobro vzdrževanje zobovja in dobre vonjave v ustih.
Dišeča glicerina proti pekanju kože, priporočljiva za z. mo.
Prašni vedno po teh posebnosti na ime **MARKA RAVASINI**, lekarna „*Alla Giustizia*“, Piazza della Stazione. Zaloga mineralnih vod, posebnosti domače in inostranske, kemični izdelki in mase, izdelki iz elastične gume, ranocelastično orodje, dišeče milo in drugi izdelki lekarnarstva.

Vsaka naročba se precej izvrši.

Pccoli-jeva
želodečna esenca
lekarne Piccoli-ja „pri angelu“ na Dunajski cesti v **Ljubljani** ozdravlja kakor je razvidno iz zahvalnih pism in zdravniških spričeval

bolezni v želodcu in trebuhu, bodenje, krč, želodečno in premenjavno mrzlico, zabasanje, hemeroida, zlatenico, migreme, itd. in je najboljši pripomoček zoper gliste pri otrocih.
Steklenica 10 kr. Kdor je vzame več, dobi primeren odpust.
Blagorodni gospod Piccoli v Ljubljani.
Vaša želodečna esenca je jedino zdravilo, ki mi pomaga pri moji bolezni v želodcu. Vsakokrat kadar jo rabim, čutim olajšanje in zboljšanje.
Josip Sordat, župnik, Kamrje, pošta Črniče.
Tukaj velja izrek: „Čast zaslužku“ Vaša želodečna esenca, katero smo jaz in mnogo drugih bolnikov rabili v bolezni, je prav čudovite moči, posebno pri želodečnih boleznih.
A. Lupatina, župnik, Kršan na Primorskem.
Podpisani potrjuje, da ima želodečna esenca ljubljanskega lekarničarja, Piccoli-ja hitre in prečudne zdravilne moči. Z njo ozdravilo je mnogo ljudi moje in sosedne župnije; komaj preteče dan, da ne bi kdo prišel k meni, ki me prosi za jedno steklenico želodečne esence, kojih imam vedno nekoliko pripravljenih.
A. Wlassish, župnik-kan. Plominj, Primorsko.
Antirreumon najboljšo zdravilo proti prehlajenju, kostobolji, hromoti delavnih čutnic, bolečinam v križi in v prsih, prehladnim bolečinam v glavi in v zob-h. Steklenica 40 kr.
Pastilje santoninske; (kolesci zoper gliste) izkušeno zdravilo zoper gliste škatljica 10 kr. 100 koščekov 60 kr. 1000 koščekov 5 gld.

Santoninske pastilje proti prehlajenju najboljši pripomoček proti davici (difteritis), pljučnim, prsnim in vratnim bolečinam, zoper kašelj in hripavost. Škatljica 20 kr.
Zeliščni prani sirop. Ta iz zdravilnih zelišč izdelani sirop se rabi z najboljšim uspehom proti vsem prsnim in pljučnim boleznim, zasliženju, kašlju, hripavosti, dušljivemu kašlju itd. Odraščeni naj vzamejo 3 do 4 žlice vsaki dan, otroci ša toliko žlice. Steklenica 36 kr.
Tu navedena, kakor vsa druga zdravila se zmiraj frišna dobe v lekarni

G. Piccoli-ja
„pri angelu“
LIUBLJANA, Dunajska cesta.
Naročila izvršujejo se s prvo pošto proti povzetju zneska.
Zaloga v Trstu so v lekarnah pl. Leutenburg Foraboschi, Prendini, Ravasini in Zanetti ter v vseh boljših lekarnah Istre in Primorske. 13-30

Medjunarodna linija

TRSTA VZI NOVI-JORK

Iz Trsta v Novi-Jork naravnost.
Veliki prvorazredni parniki te linije vozijo redno v Novi-Jork in vspremajo blago in potnike po najnižih cenah in z najboljšo postrežbo. 12-13
V NOVI-JORK. Odhod iz TRSTA.
„Anglia“, v 3. dan februarja.
Potniki naj se obrnejo na
J. Terkuile,
generalnega pasažnega agenta.
Via dell'Arsenale 13, Teatro Comunale
v TRSTU.
Kajuta za potnike 200 gld. Vmesni krov 60 gld.
Zaradi vožnje blaga obrne naj se na
Emiliano d' Ant. Poganyen,
generalnega agenta.

1884.
razstava v Kalkuti (diploma s kolajno).
VLAHOV
lek odobren po c. k. vladi, priporočen od zdravniških strokovnjakov, patentovan od zjedinih držav Ameriških.
Dosežni uspeh: vsakoršna nerazpoložnost, neprebavljivost, kolika, gljiste, krvavica, (hemoroidi), povračljive mrzlice, vodenica, pranie, l. n. t. slabost, čiščenje krvi. Čisti polagoma in okrepuje zdravje. — Z vsako steklenico vred dobi se tudi navod, kako se ima rabiti lek.
Pozor proti ponarejenju!
Da bi dobivanje leka olajšal zalaga ž njim izdelovatelj vse kavane, mrodišnice, sladničarije in likerije v glavnih mestih po celem svetu. 29-48
Tvornica: Romano Vlahov v Šibeniku. Glavna zaloga v Trstu ulica S. Laszaro št. 1

NB. Pozor proti ponarejenju.

Brez te varstvene znamke, postavno zavarovane, ima se to zdravilo smatrati kot ponarejeno.

Varstv. znamka)

Cvet Zoper trganje
po dr. Maliču,
je odločno najboljšo zdravilo zoper protin ter reumatizem, trganje po udih, bolečine v križi ter žirica, otekline, otrpale ude in kite itd., malo časa če se rabi, pa mine popolnem trganje, kar dokazuje obilno zahval. Zahleva naj se samo „cestu zoper trganje po dr. Maliču“ s craven stoječim znamenjem; 1 stekl. 50 kr.

Planinski želiščni sirop kranjski,
Izboren zoper kašelj, hripavost, vratobol, prsne in pljučne bolečine; 1 stekl. 56 kr. Koristnejši, nego vsi v trgovini se nahajajoči soki in siropi. 3-20

Pomuhljevo (Dorsch) jetrno olje,
najboljše vrste, izborno zoper bramore, pljučnico, kožne izpuške in bezgavne otekline 1 stekl. 60 kr.

Anaterinska ustna voda,
najboljše za ohranjenje zob ter zobnega mesa in takoj odpravi smradljivo sapo iz ust. 1 steklenica 40 kr.

Kričistilne kroglice, c. kr. priv.,
ne smeje bi se v nijednem gospodinjstvu pogrešati in so se uže tisočkrat sijano osvedočile pri zabasanji človeškega telesa, glavobolu, otrpnenih udih, skaženem želodcu, jetrnih in obistnih boleznih, v škatljah 4 21 kr; jeden zavoj s 6 škatljami 1 gld. 5 kr. Razpošiljava se le jeden zavoj.

Naročila iz dežele izvrše se takoj v lekarni pri „samorogu“
Jul. pl. Trnkózy-ja
na mestnem trgu v Ljubljani.

Zdravilni plašter
(cerot).
Ozdravi temeljito vsako rano, bodisi že tako zastarala in kronična in tudi take, ki so se uže spremenile v raka, ustavlja še tako močan glavobol, vse bolečine živcev in reumatizna v zglobah, čudelno pomaga v bolečinah materinskih i. t. d. 50 letna skušnja z izvršnim uspehom, kakor razvidno po neštevilnih spričalnih, katere se morejo pokazati vsakemu — dobita se le v lekarni
10-9 **Rovis, Corso št. 47.**

Agencija za posredovanje
u službah i kod stanovanja
E. GEROMINI-JA
priskrbuje službe vsake vrste u Austriji i inozemstvu. Kupuje i prodava kuće, po najugodnijim pogodbami.
Piazza Ponterosso br. 2. I. kat.

Čudovite kapljice
Sv. Antona Padovanskega.
To priprosto in naravno zdravilo je prava dobrodejna pomoč in ni treba mnogih besedi, da se dokaže njihova čudovita moč. Če se le rabijo nekoliko dni, olajšajo in preženejo prav kmalu najtrdovratniše želodečne bolezni. Prav izvrstno vatrezajo zoper hemoroide, proti boleznim na jetrik in na eranic, proti črevesnim boleznim in proti glistam, pri ženskih mlečnih nadležnostih, zoper beli tok, božjast, zop-r scropok ter čisti pokvarjeno kri. One ne pregnajo samo omenjenih bolezni, ampak nas obvarujejo tudi pred vsako boleznijo. (47)
Prodajejo se v vseh glavnih lekarnicah na svetu; za naročbo in pošiljave pa edino v lekarni **Cristofolletti v Gorici, v Trstu v lekarni E. Zanetti i G. B. Rovis, G. B. Faraboschi in M. Ravasini.** Ena steklenica stane 30 novcev.
Varovati se je pokvarjenih posnetkov, skaterimi se zavolj želje po dobičku tu pa tam ljudstvo goljufa, dasi nimajo nobene moči in vrednosti.

NOVOST!!!
Pečat „TRST“ najprikladnejše darilo, jako koristen, zadržujoč vse, kar je potrebno v pisarni, kakor: pečat iz kavčuka, avtomatičnim barvilom, pero in svinčnik, vse v najelegancnejši obliki iz nikla in pregibljivo, da se more hraniti v žepu. Nadalje okusno izdelani pečati v obliki medaljonov, ur, škatljice za žepjenke in razni drugiežel pečati.
Pri odlikovanem grafičnem zavodu
HEN. FREISINGER-JA
Lloydova palača ulica „Mercato vecchio“ št. 4
V TRSTU.

60 visokih odlikovanj.

Ivana Hoffa zdravilno pivo iz sladnega izvlečka 1 steklenica 60 nč. Ivana Hoffa koncentrovani sladni izvleček 1 stekl. 1 fr. 12. nč. ml., st. 70 nč. Ivana Hoffa bomboni iz sladnega izvlečka za prsi po 60, 30, 15 in 10 nč. prstni le v modrih zavitkih Ivana Hoffa zdravilna sladna čokolada 1/2, kilo I. fr. 2'40, II. fr. 1'60, 1/4 kilo I. fr. 1'30, II. 90 nč.

Nedosegljivo zdravilo
proti pluč. kataru, kašlju, hripavosti, slabemu probavljenju in onemoglosti.
Gospodu **IVANU HOFFU,**
izumitelju in izdelovalcu preparatov iz sladnega izvlečka, ces. kralj. dvornemu založniku skoro vseh suverenov evropskih ltd. ltd. Dunaj, I. okraj, Graben, Bräunerstrasse št. 8.
5-6 **Trst, 1. oktobra 1877.**
V. bl. Po rednem vživanju vaše Ivan Hoffove zdravilne sladne čokolade vidim velik vspeh, ker sem postal bolj rejn in onega mučedečega kašlja sem se popolnoma iznebil. Slaj in spanje sta mi popolnoma normalna. Prosim vnovič (sledi naročilo). Z spoštovanjem
Narcis Stefanoppulo, Corso Stadion št. 11. Trst.
Idrija, 26. januarja 1883.
Ker je Ivan Hoffa izlečni preparat meni in mojim otrokom jako dobro vplival, prosim dopošljite mi poštnim povzetjem (sledi naročilo).
A. Gstöttner, c. k. inženir. Šibenik, 23. novembra 1883.
Prosim mi 12 steklenic Vašega izvrstnega Ivan Hoffovega zdravilnega piva izvlečka in 12 zavitkov bomboni iz sladnega izvlečka za prsi poštnim povzetjem doposlati. Z spoštovanjem
Dr. Auel spi J Zitarović
V. bl. Več let sem trpel bolezni v želodcu. Nijsem imel slaja. Močila me je neprehajljivost jedi in onemoglost, ali od kar Vaše Ivan Hoffove izvlečna zdravila rabim sem popolnoma ozdravil in zadobil sem novih močij. Prosim mi poštnim povzetjem (sledi naročilo). Visokim spoštovanjem
Morie Tichtl vitez pl. Tützingen.
Uradno zdravilno poročilo.
Št. Peterburg, Cesarska ruska bojnica, Ivan Hoffo-vo zdravilno pivo iz sladnega izvlečka in zdravilna sladna čokolada sta imela nad vse primeren vpliv. Ozdravi se čudoma brzo. **Dr. Siminovsky, nadzdravnik.**
Zaloga. Trst: Franc S. Prinz, ulica Aquedotto, J. Serravallo, C. Zanetti, lekarna in Ivan Gillia mrodišnica. **Bocen:** I. Bergmeister, lekar. **Kotor:** M. Stefanović, bratje Mandel. **Korčola:** Zovetti, lekar. **Reka:** Fr. Zeche, Nik. Pavačič, mrodiš. **Gorica:** G. Christofolletti, dvorna lekarna. **Celovec:** W. Thurnwald, lekarna. **Kranj:** Franjo Dolenc. **Ljubljana:** Peter Lasnik, Zagreb: Lekarna k „Salvatoru“, Nadbiskupska lekarna in Milosrdnih bratov. **Meran:** Eikenscher in vsaka lekarna. **Pulj:** G. B. Wassermann lekarna, C. Sander mrodišnica. **Dubrovnik:** Bratje Drobac. **R. Skarič,** lekarna. **Šibenik:** P. Bero, N. pl. Mištura, lekarna. **Split:** Tožigi lekarna, Alpinović mrodišnica. **Trient:** Eugini Larcher, Gerloni. **Zadar:** Chr. Mazzeoco, N. Androvič lekarna.

Ustanovljeno leta 1847., na Dunaji in Budimpešti od leta 1861.